

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 709/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 306/2010 a jeho uznesením č. k. 29 Cb 306/2010-391 z 29. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva

na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 306/2010.

2. Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom z 11. júna 2014 na okresnom súde domáhala vrátenia súdneho poplatku z dôvodu, že ju okresný súd na jeho úhradu zaviazal v rozpore § 4 ods. 2 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Okresný súd o návrhu sťažovateľky na vrátenie súdneho poplatku za návrh uznesením č. k. 29 Cb 306/2010-295 z 8. októbra 2014 rozhodol tak, že sťažovateľke súdny poplatok za návrh nevráti. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, v petite ktorého žiadala uznesenie okresného súdu č. k. 29 Cb 306/2010-295 zmeniť a zaplatený súdny poplatok jej vrátiť. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením č. k. 3 Cob 341/2014-315 z 30. júna 2015 o odvolaní sťažovateľky rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka ďalej uvádza, že okresný súd nereagoval na jej námietky uplatnené na pojednávaní 23. marca 2016, ktoré sa týkali priznania jej postavenia spotrebiteľky v prebiehajúcom súdnom konaní, a 29. júna 2016 vydal uznesenie č. k. 29 Cb 306/2010-391 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktorým zaviazal sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie proti rozsudku okresného súdu. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 29 Cb 306/2010-391 sťažnosť (odvolanie, pozn.), o ktorej okresný súd rozhodol 19. augusta 2016 opravným uznesením č. k. 29 Cb 306/2010-413.

3. Podstata námietok vznesených sťažovateľkou v konaní o jej návrhu na zrušenie napadnutého uznesenia spočíva v tvrdení, že sťažovateľke patrí oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, keďže vzhľadom na charakter zmluvy uzavretej medzi ňou ako žalobkyňou a odporcom je v postavení spotrebiteľa, ktorému zákon o súdnych poplatkoch

priznáva oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. S týmto tvrdením sťažovateľky sa okresný súd a ani odvolací súd nestotožnil.

4. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní pred okresným súdom domáhala zaplatenia sumy vo výške 10 284,60 USD z titulu zmluvy o poskytovaní služieb [REDAKOVANÉ] uzatvorenej medzi ňou a odporcom 1. júna 2004 podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Podľa sťažovateľky „... súd bol pri posúdení môjho právneho postavenia vo vzťahu k žalovanej a teda mojej povinnosti zaplatiť súdny poplatok povinný o. i. rešpektovať skutočnosť, že dňom pristúpenia Slovenskej republiky k Európskej únii sa pre Slovenskú republiku stali záväznými Smernica o spotrebiteľských zmluvách a Smernica o poskytovaní finančných služieb na diaľku, pričom Slovenská republika deklarovala ako konečný termín transpozície Smernice o spotrebiteľských zmluvách termín 1. 5. 2004 (tzn. mesiac pred dňom uzavretia Zmluvy o poskytnutí služieb [REDAKOVANÉ] medzi mnou a žalovanou)... Súd pri posudzovaní mojej povinnosti zaplatiť súdny poplatok prehliadol ustanovenie § 879j Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ktorým zákonodarca vo vzťahu k novelizovanej právnej úprave spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 až 53 Občianskeho zákonníka v znení účinnom po 1. 1. 2008 zaviedol princíp nepravnej retroaktivity...“.

5. Sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta, že postupom okresného súdu došlo k zásahu do jej základného práva vlastníť majetok a základného práva na jeho ochranu, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a základného práva na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľka namieta zásah do označených základných práv z dôvodu, že „Súd v predmetnej právnej veci nevykonal dôslednú analýzu zodpovedajúcich prechodných ustanovení týkajúcich sa zmeny občianskoprávnej zákonnej definície spotrebiteľa a spotrebiteľskej zmluvy s účinnosťou od 1. 1. 2008 a všeobecnej vnútroštátnej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa. Na právne vzťahy, ktoré boli založené v čase platnosti zrušenej právnej normy, bol Súd povinný použiť novú účinnú právnu úpravu, ktorá tieto právne vzťahy odo dňa svojej účinnosti zmenila, resp. doplnila a spojila s nimi určité práva a povinnosti.“.

6. V podanej sťažnosti sťažovateľka zdôrazňuje, že «... systém ochrany zavedený Smernicou o spotrebiteľských zmluvách vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah“...

„... Prostredníctvom Rozsudku Súdneho dvora deklaroval Súdny dvor v nadväznosti na svoju predchádzajúcu judikatúru v tejto oblasti (pozri rozsudky *Asbeek Brusse a de Man Garabito*, C-488/11, EU:C:2013:341, bod 31; *Šiba*, C-537/13, EU:C:2015:14, bod 22), že nekalé zmluvné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom pojem spotrebiteľ má v zmysle čl. 2 písm. b) tejto smernice objektívnu povahu a nezávisí od konkrétnych vedomostí, ktoré môže dotknutá osoba mať, alebo od informácií, ktoré táto osoba skutočne má k dispozícii. Špecificky vo vzťahu k povolaniu advokáta Súdny dvor uzavrel, že aj advokát, ktorý uzavrie s fyzickou alebo právnickou osobou konajúcou v rámci jej obchodu, podnikania alebo povolania zmluvu, ktorá, najmä preto, že sa netýka činností jeho advokátskej kancelárie, nie je spätá s výkonom jeho povolania advokáta, sa vo vzťahu k tejto osobe nachádza v znevýhodnenom postavení a v takom prípade by ani za predpokladu, že advokát je vo vyššej miere odborne kompetentný, nebolo možné dospieť k záveru, že nie je vo vzťahu k predajcovi alebo dodávateľovi slabšou stranou“...»

7. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka v petite sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým rozhodne, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Cb 306/2010 porušil jej základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, základné právo na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a náhradu trov konania.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti (návrhu) ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 453/2011).

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

13. Sťažovateľka v sťažnosti namieta zásah do jej základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom... Článok 6 ods. 1 dohovoru upravuje právo na spravodlivý súdny proces (spravodlivé konanie pred súdom).

15. Obsah práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nachádza svoje ústavné zakotvenie aj v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a to v čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorý zakotvuje právo na súdnu ochranu.

16. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97), a preto ich porušenie skúma spoločne. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom

predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. právo na spravodlivý proces sa nezaručuje iba čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale je implikované aj v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a to v čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 71/97, III. ÚS 53/09-36).

17. Podstata argumentácie sťažovateľky, ktorá v danej veci porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy ani nenamieta, spočíva v námietke nedostatočného odôvodnenia uznesenia okresného súdu, ktorým ju zaviazal na úhradu súdneho poplatku za podané odvolanie. Vzhľadom na samotnú povahu uznesenia ústavný súd vyslovuje názor, že v ňom obsiahnuté odôvodnenie je dostatočné a samotná okolnosť, že sťažovateľka má na celú vec odlišný názor a s postupom okresného súdu sa nestotožňuje, sama osebe nemôže spôsobiť porušenie jej označených práv.

18. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého právo na spravodlivé súdne konanie nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Nespokojnosť sťažovateľky s právnym posúdením veci všeobecným súdom sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti ním vydaného rozhodnutia. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil

od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

20. Ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite (napr. IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, IV. ÚS 717/2013).

21. Sťažovateľka predložila vo svojom podaní adresovanom ústavnému súdu argumenty, s ktorými sa ústavný súd už vysporiadal v odôvodnení uznesenia sp. zn. III. ÚS 479/2016 zo 7. júla 2016, ktorým bola sťažnosť sťažovateľky odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

22. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým postupom okresného súdu neexistuje príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia porušenia uvedeného základného práva po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

23. Podľa názoru ústavného súdu z napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý je výsledkom postupu namietaného sťažovateľkou, nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť zo strany okresného súdu k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a rovnako tak aj základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Napokon, sťažovateľka v sťažnosti neuvádza žiadne dôvody týkajúce sa toho, že postupom okresného súdu a napadnutým uznesením okresného súdu ako výsledku jeho činnosti došlo k zásahu do uvedených základných práv.

24. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v posudzovanom prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím (I. ÚS 167/03).

25. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd vydal napadnuté uznesenie 29. júna 2016 a následne 19. augusta 2016 aj opravné uznesenie č. k. 29 Cb 306/2010-413. Okresný súd teda v čase podania sťažnosti (21. novembra 2016, pozn.) už vo veci rozhodol, a preto v tomto čase už nemohol porušovať základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Keďže ani v tomto prípade neexistuje žiadna reálna možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

26. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími formulovanými časťami sťažnostného petitu sťažovateľky (návrhom na zrušenie uznesenia okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2017